

Zoologická zahrada Ústí nad Labem,
příspěvková organizace
Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem
Telefon: 475 503 421/ E-mail: zoo@zoousti.cz
IČ: 00081582, DIČ: CZ00081582
www.zoousti.cz

████████████████████

██

OMOSRI

Magistrát města Ústí nad Labem

Velká hradební 2236

401 00 Ústí nad Labem

Věc: Žádost o schválení podpořených projektů v rámci projektu 2 Kč ze vstupného

Vážená paní inženýrko,

v rámci projektu **2 Kč** ze vstupu má Zoologická zahrada Ústí nad Labem každý rok předložit návrh projektů, které by ráda podpořila.

Pro rok 2022 byly zvoleny následující projekty:

- **Pesisir Balikpapan**, výše podpory **134 180 Kč**
- **Education4Conservation**, výše podpory **70 000 Kč**
- **The Kukang Rescue Program**, výše podpory **100 000 Kč**

Výše finanční podpory je vypočítána podle návštěvnosti Zoo Ústí nad Labem za rok 2021, která byla **152 090** návštěvníků (viz příloha), čili se jedná o přerozdělení **304 180 Kč**.

V letošním roce bychom rádi podpořili kromě tradičních projektů jako **Pesisir Balikpapan** a **The Kukang Rescue Program** i program **Education4Conservation**. Program Education4Conservation je novým *in-situ* projektem Zoo Ústí nad Labem, který vznikl rozšířením našich dosavadních environmentálně vzdělávacích aktivit v Balikpapanském zálivu na Borneu. Jeho cílem je výchova dětí k zájmu o přírodu a k její ochraně, od mateřských škol až po univerzitu. Všechny projekty jsou voleny tak, aby byli podporováni aktivní formou, nikoliv pouze finanční. Na všech podporovaných projektech se aktivně podílí náš vědecký pracovník Mgr. Stanislav Lhota, Ph.D.

Projekt Pesisir Balikpapan a projekt Education4Conservation bude podpořen přes nadační fond CCBC (Seifertova 615/65, 130 00 Praha, IČ 28188977). Projekt The Kukang Rescue Program je možné podpořit přímo u zapsaného spolku The Kukang Rescue Program z. s. (Ostrovní 214, Hradec Králové – Svinary, 500 09, IČ 05611717).

Přílohy:

Seznam a popis vybraných projektů s popisem činností

Návštěvnost v roce 2021

Za vyřízení žádosti děkuji.

Ing. Ilona Pšenková, Ph.D.

Ředitelka

Seznam a popis vybraných *in-situ* projektů s popisem činností

Pesisir Balikpapan

Projekt Pesisir Balikpapan probíhá pod záštitou Zoo Ústí nad Labem nepřetržitě již od roku 2007. Jeho cílem je ochrana cenných mangrovů, nížinného deštného pralesa a mořského pobřeží na východním pobřeží ostrova Borneo v Indonésii. Mangrovy Balikpapanského zálivu jsou domovem jedné z nejpočetnějších známých populací ohrožených opic kahau nosatých, čítající přes 3 tisíce jedinců. Záliv také obývají delfíni orcel tuponosé, mořští savci dugongové, a za potravou sem připlouvají želvy karety obrovské. V deštném pralese se vyskytuje medvěd malajský, levhart obláčkový, giboni, zoborožci, a vysazena sem byla i malá populace orangutanů, zachráněných z rukou překupníků.

Bohužel jen malá část povodí Balikpapanského zálivu byla v minulosti vyhlášena chráněným územím. Jedním z hlavních cílů projektu je proto rozlohu chráněného území rozšířit tak, aby zahrnovala i větší část mangrovů, které obývají kahau nosatí. To se zčásti podařilo, neboť nová chráněná území již byla zanesena do územního plánu

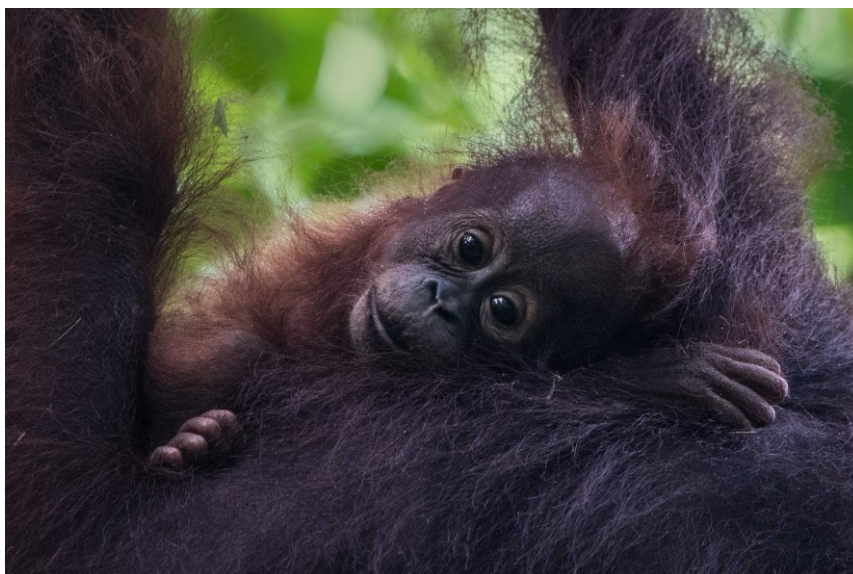
v podobě dvou rezervací. Skutečnému vyhlášení těchto nových rezervací však předchází dlouhý úřední proces, který se nyní snažíme podpořit a urychlit.

Dokud nebudou rezervace rozšířeny a dokud se místní vláda neujme jejich správy, budeme se muset postarat o jejich ochranu. Tomu slouží pravidelné hlídky ve spolupráci s místní rybářskou komunitou. Hlídky již od roku 2008 každý měsíc objíždějí na lodi pobřeží zálivu a dokumentují zde veškeré rušivé lidské aktivity. Tým právníků následně vyhodnocuje, které z těchto aktivit lze považovat za ilegální. Ty potom hlásíme odpovědným úřadům a dohlížíme nad tím, aby bylo postaráno o nápravu. Každým rokem se tak podaří zamezit několika ilegálním stavbám.

Kromě lidských aktivit sledujeme také vývoj přírodního ekosystému, ať už jde o dlouhodobě sledované studijní plochy lesa nebo populace klíčových druhů živočichů, především opic kahau nosatých (probíhá každých 5 let od roku 2007) a delfínů orcel tuponosých (již od roku 2000). Od roku 2017 sledujeme také růst a přežívání stromů na 1,3 hektaru mangrovové bažiny. Výsledky tohoto dlouhodobého monitoringu dokládají, že ekosystém prozatím zůstává stabilní i přes trvající

hrozby, ke kterým patří lesní požáry, osidlování pobřeží, expanze průmyslu a produkce palmového oleje.

Zoo Ústí nad Labem dlouhodobě chová několik druhů, které se v Balikpapanském zálivu snažíme chránit. Jde například o medvědy malajské, zoborožce vrásčité nebo levharty obláčkové. Dvě nové expozice, které v zoo vzniknou, konkrétně „Asijské mangrovy“ a „Asijský dům“, budou vytvořeny tak, aby mimo jiné prezentovaly i ochranné aktivity Zoo Ústí nad Labem, které v Balikpapanském zálivu probíhají.

Education4Conservation

Program Education4Conservation je novým *in-situ* projektem, který vznikl rozšířením našich dosavadních environmentálně vzdělávacích aktivit v Balikpapanském zálivu na Borneu. Jeho cílem je výchova dětí k zájmu o přírodu a k její ochraně, od mateřských škol až po univerzitu. Snažíme se tak o výchovu příští generace vysoce motivovaných profesionálních ochranářů v několika zemích světa. Celou síť koordinuje Mgr. Stanislav Lhota, PhD., který je v pravidelném kontaktu se všemi učiteli.

V centru našeho zájmu jsou především místní učitelé – právě oni totiž mohou k výchově nově nastupující generace přispět nejvíc. Právě malé týmy místních učitelů představují jádro celého programu. V současné době se programu účastní 5 takových týmů v Indonésii, na Madagaskaru a

v Ugandě. Přihlásilo se však už i několik zájemců z Indie, Malajsie, Konga, Nigérie, Botswany, Ekvádoru a Kolumbie. Všichni učitelé sdílí společné kurikulum, které zahrnuje minimálně jednu aktivitu se všemi dětmi každý měsíc. Následuje pak online diskuse, sdílení zkušeností a úprava kurikula tak, aby se výuka mohla příští rok opakovat s mladšími dětmi. Tímto způsobem se učitelé zdokonalují v moderních přístupech v environmentální výchově a pokračují ve svém profesním růstu, motivováni jak svými pokroky, tak i pokroky ostatních učitelů.

Děti, které do programu vstupují, jsou předškolního věku. Všichni učitelé se však zavázali k tomu, že budou v práci s nimi pokračovat i na vyšších stupních základní a střední školy. Naším cílem je pracovat alespoň s některými dětmi po celých 13 let jejich školní docházky, a postupně je tak připravovat na vysokoškolské studium. Ačkoli první roky studia zahrnují převážně zábavné hry, postupně do programu zapojujeme i náročnější aktivity, ve kterých si starší děti osvojují i důležité praktické a organizační dovednosti, které budou v ochraně přírody potřebovat.

Současně s tím postupně zahajujeme i spolupráci s místními univerzitami. Volíme především menší lokální univerzity, protože věříme, že právě tam bude naší pomoci nejvíce potřeba. Kromě spolupráce na výzkumu s mladými pedagogy se účastníme vedení místních studentů od bakalářského až po magisterský stupeň. V současné době jde o studenty z Indonésie, Indie a Madagaskaru. Věříme, že za 13 let na těchto univerzitách povedeme i práce studentů, se kterými nyní pracujeme v místních mateřských školách. Naše učitelské týmy můžete sledovat na Facebooku: <https://www.facebook.com/groups/1063852821049616>.

The Kukang Rescue Program

Nelegální obchod s divokými zvířaty představuje vážnou hrozbu pro přežití druhů po celém světě. Ačkoliv v Indonésii je tento nelegální obchod velmi rozšířený, jeho potírání je ztěžováno nedostatečným vymáháním zákonů. Mezi nejpašovanější savce Indonésie patří poloopice outloni. Navzdory tomu, že jsou outloni chráněni jak na národní, tak i mezinárodní úrovni, jsou prodáváni převážně jako „domácí mazlíčci“. V blízkosti Medanu, hlavního města provincie Severní Sumatra a velkého tranzitního centra nelegálního obchodu s divokými zvířaty, byl v reakci na tuto neutěšitelnou situaci outloňů v roce 2014 založen záchranný program The Kukang Rescue Program. Hlavním cílem tohoto programu je snížení míry nelegálního obchodu s divokými druhy zvířat, především pak s těmito chráněnými poloopicemi.

Aby bylo tohoto cíle dosaženo, program spolupracuje s místními vládními agenturami na ochraně divokých zvířat, staví a provozuje první specializované záchranné a rehabilitační centrum pro zabavené outloně na Sumatře. Absence takovýchto zařízení totiž obecně představuje pro odpovědné úřady obrovskou překážku v potírání nelegálního obchodu se zvířaty, jelikož zabavená nelegálně držená zvířata pak není kam umístit. Program se navíc zaměřuje na vzdělávání, v rámci

čehož provozuje odpolední anglicko-environmentální školu pro místní děti. Dále se program věnuje šíření osvěty, spolupráci s farmáři v řešení jejich konfliktů s divokými zvířaty přicházejícími na jejich pole, a v neposlední řadě buduje profesionální česko-indonéský tým ochranářů. Během 7 let práce na Sumatře se však představitelé programu přesvědčili o tom, že pokud chtějí chránit outloně komplexně a efektivně, je nutné

zaměřit se i na další důležitou aktivitu – a tou je zapojování místních komunit do ochrany přírody v místě, kde samy žijí. Program proto úzce spolupracuje s komunitou žijící na hranici chráněného

Zoologická zahrada Ústí nad Labem,
příspěvková organizace
Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem
Telefon: 475 503 421/ E-mail: zoo@zoousti.cz
IČ: 00081582, DIČ: CZ00081582
www.zoousti.cz

území Leuser. Tato oblast v okolí vesnice Kuta Male je v současnosti vyhodnocována jako možné místo pro vypouštění outloňů zrehabilitovaných v záchranném centru Kukang. Byla zde dokonce postavena samostatná budova zvaná Kukang Coffee House, která mimo jiné slouží jako environmentálně zaměřená knihovna pro místní děti. Avšak jejím hlavním účelem je vytvoření prostoru pro zpracování, sušení a naskladňování kávy farmářů. Tato aktivita je vyvrcholením spolupráce s farmáři, kteří jsou podporováni v pěstování kávy šetrné k přírodě a zároveň v ochraně místní fauny. V rámci projektu Kukang Coffee byla v Kuta Male vytvořena z těchto farmářů celá komunita, která pěstuje a zpracovává kávu na základě sjednocené metodiky. Farmáři před vstupem do komunity podepisují oficiální dohodu o spolupráci, na jejímž základě od nich projekt odkupuje kávu za pro farmáře výhodnou cenu, ale výměnou za to je zavazuje k ukončení lovu ohrožených a chráněných druhů zvířat a k jejich ochraně.

Jednotliví farmáři dostávají rady a jsou kontrolováni nově vytvořeným týmem složeným z jednoho koordinátora a dvou asistentů, kteří jsou bývalými pytláky outloňů a luskounů. Káva je dále zpracovávána a uchovávána dle vysokých standardů a následně dovážena do České republiky do kavárny Kukang Coffee v Ústí nad Labem. Zde se nabízí zajímavé propojení ochrany outloňů i dalších ohrožených druhů zvířat na Sumatře s městem a občany Ústí nad Labem. Toto propojení umožňuje navíc mimo jiné zvyšování povědomí veřejnosti o roli moderních zoologických zahrad v ochraně přírody in situ, tedy v místech přirozeného výskytu ohrožených druhů.

Záchranný program Kukang se navíc pokouší o vytváření tzv. „outloní Noemovy archy“ a to pomocí spolupráce na vzniku chovných center pro outloně malé, a v rámci moderních zoologických zahrad se snaží podpořit stabilizaci udržitelné záložní populace tohoto druhu v lidské péči, tzv. ex-situ (<https://www.kukang.org/cs/activity/55-vytvareni-tzv-outloni-noemovy-archy>).

Program se v posledních době ve spolupráci s místní policií a agenturou ochrany přírody také aktivně zasazuje o potírání ilegálního obchodu s ohroženými druhy zvířat pomocí aktivního vyšetřování a zatýkání pašeráků těchto zvířat <https://www.trenggiling.org/.../category/1-tiskove-zpravy>.

The Kukang Rescue Program je veden skupinou Čechů v Indonésii ve spolupráci s místními obyvateli a je podporován několika českými zoologickými zahradami (Zoo Ústí nad Labem, Zoo Ostrava, Zoo Olomouc, Zoo Liberec, Zoo Hodonín, Zoo Jihlava, Zoo Na Hrádečku) a dalšími evropskými moderními zoologickými zahradami (Zoo Wrocław, NaturZoo Rheine, Ouwehands Zoo). Program také získal záštitu Evropské (EAZA) i Světové (WAZA) asociace zoologických zahrad a akvárií.

Zoologická zahrada Ústí nad Labem,
příspěvková organizace
Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem
Telefon: 475 503 421/ E-mail: zoo@zoousti.cz
IČ: 00081582, DIČ: CZ00081582
www.zoousti.cz

měsíc	dospělí	děti	celkem
leden	0	0	0
únor	0	0	0
březen	0	0	0
duben	9445	8141	17586
květen	13931	11436	25367
červen	9819	11350	21169
červenec	18568	15443	34011
srpen	14713	12269	26982
září	7055	4859	11914
říjen	5219	3850	9069
listopad	1395	1205	2600
prosinec	1900	1492	3392
Celkem	82045	70045	152090